

Lärarutbildningsnämnden

Utbildningsplan

Grundlärarprogrammet

Inriktning förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3 och
inriktning grundskolans årskurs 4–6

Programkod:	LAGLP
Programmets benämning:	Grundlärarprogrammet Primary School Education Programme
Högskolepoäng/ECTS:	240 hp
Beslut om inrättande:	Utbildningsplanen är fastställd av lärarutbildningsnämnden, 2010-12-14, att gälla från och med ht 2011 Reviderad 2012-02-02, 2012-10-24, 2013-02-14 och 2015-03-12, 2018-03-06 samt enligt förordning SFS 2013:1118, 2014-02-01
Undervisningsspråk:	Svenska
Utbildningsnivå:	Avancerad nivå
Examenskategori:	Yrkesexamen
Behörighetskrav	För antagning till grundlärarprogrammet krävs, förutom grundläggande behörighet, särskild behörighet motsvarande - områdesbehörighet A6b (Matematik 2a alternativt Matematik 2b alternativt Matematik 2c, Naturkunskap 1b alternativt Naturkunskap 1a1 + 1a2, Samhällskunskap 1b alternativt Samhällskunskap 1a1 + 1a2) eller - områdesbehörighet 6b (Engelska B, Matematik B, Naturkunskap A, Samhällskunskap A)

Inledning

Läraryrket är en akademisk professionsutbildning. Vid Karlstads universitet betyder det att hela utbildningen genomsyras av ett tydligt yrkesperspektiv. Utbildningen omfattar såväl specifika som generella lärarkunskaper. Den förenar forskningens problematiserande perspektiv med vardagspraktikens behov av problemlösning och ämneskunnande med ämnesdidaktik.

Det finns många möjliga vägar till att bli en bra lärare. Utbildningen syftar till att utveckla en handlingsinriktad problemmedvetenhet. Vägen till en självständig läraridentitet förutsätter goda kunskaper och ett öppet, prövande och etiskt förhållningssätt. Karlstads universitet har utvecklat en läraryrkesutbildning runt tre övergripande kompetenser: *inhållskompetens*, *didaktisk kompetens* och *ledarskapskompetens*. *Innehållskompetens* tar fasta på att lärandet har ett kunskapsinnehåll. Utgångspunkten är att lärare för *alla* åldrar och inriktningar behöver kvalificerade kunskaper inom sina respektive områden. *Didaktisk kompetens* innebär att utgångspunkt för lärande tas både i elevens förutsättningar och i kunskapsinnehållets speciella karaktär. I utbildningen läggs särskild vikt vid att de ämnesinriktade studierna sätts i relation till läraryrket. *Ledarskapskompetens* innefattar färdigheter att skapa lärandemiljöer som är trygga och utmanande. Läraryrkesutbildningen skall förbereda studenten att utvärdera såväl skolans verksamhet som egna och andras lärande.

Läraryrkesutbildningen vid Karlstads universitet vill både möta och utmana skolans behov. I den uppgiften ingår att lärarstudenter förbereds för en aktuell skolverksamhet men också för att våga ompröva invanda föreställningar om lärande och undervisning. Grundläraryrkesprogrammet vid Karlstads universitet skall ge studenterna goda förutsättningar för att förbereda sig inför sitt yrkesliv som är komplext, ansvarsfullt och föränderligt. Programmet ger också förutsättningar för vidare akademiska studier.

Utbildningens mål

Grundläraryrkesexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3 och grundläraryrkesexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6 avläggs på avancerad nivå och uppnås efter att studenten fullgjort kursfordringar om 240 högskolepoäng.

För examen krävs att utbildningen omfattar följande områden: ämnes- och ämnesdidaktiska studier med relevans för undervisning i något av skolväsendets ämnen för vilket det finns en fastlagd kurs- eller ämnesplan, utbildningsvetenskaplig kärna om 60 högskolepoäng och verksamhetsförlagd utbildning om 30 högskolepoäng, förlagd inom relevant verksamhet och ämne.

För grundläraryrkesexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3 ska ämnes- och ämnesdidaktiska studier omfatta 165 högskolepoäng i svenska, matematik, engelska, samhällsorienterande ämnen, naturorienterande ämnen och teknik. För svenska och matematik krävs minst 30 högskolepoäng i vardera ämne och för engelska krävs minst 15 högskolepoäng. Av de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna ska 15 högskolepoäng utgöra ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning. För grundläraryrkesexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6 ska ämnes- och ämnesdidaktiska studier omfatta 165 högskolepoäng i svenska, matematik, engelska och ett valbart fördjupningsområde. För svenska, engelska och matematik krävs minst 30 högskolepoäng i vardera ämnet. Därutöver krävs 30 högskolepoäng i något av de av studenten valbara områdena:

1. naturorienterande ämnen och teknik,
2. samhällsorienterande ämnen, eller
3. ett eller två praktiska eller estetiska ämnen.

Av de ämnes- och ämnesdidaktiska studierna ska 15 högskolepoäng utgöra ämnesrelaterad verksamhetsförlagd utbildning.

För grundlärarexamen ska studenten visa sådan kunskap och förmåga som krävs för att självständigt arbeta som grundlärare i den verksamhet som utbildningen avser. Studenten ska även visa kunskap och förmåga för annan undervisning för vilken examen enligt gällande föreskrifter kan ge behörighet.

Kunskap och förståelse

För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3 ska studenten

- visa sådana ämneskunskaper, inbegripet insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen,
- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt,
- visa fördjupad kunskap om grundläggande läs-, skriv- och matematikinläring och om barns kommunikation och språkutveckling,
- visa kännedom om praktiska och estetiska läroprocesser,
- visa kunskap om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen, och
- visa fördjupad kunskap om bedömning av elevers lärande och utveckling.

För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6 ska studenten

- visa sådana ämneskunskaper, inbegripet insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete, som krävs för yrkesutövningen,
- visa sådana kunskaper i didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt,
- visa fördjupad kunskap om läs-, skriv- och matematikutveckling,
- visa kännedom om praktiska och estetiska läroprocesser,
- visa kunskap om vetenskapsteori och kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder samt om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen, och
- visa fördjupad kunskap i bedömning och betygsättning.

För grundlärarexamen ska studenten också

- visa sådan kunskap om barns utveckling, lärande, behov och förutsättningar som krävs för yrkesutövningen,
- visa kunskap om och förståelse för sociala relationer, konflikthantering och ledarskap, och
- visa kunskap om skolväsendets organisation, relevanta styrdokument, läroplansteori och olika pedagogisk-didaktiska perspektiv samt visa kännedom om skolväsendets historia.

Färdighet och förmåga

För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3 och för grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6 ska studenten

- visa fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat, för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom yrkesområdet, och
- visa förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för yrkesutövningen i övrigt.

För grundlärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6 ska studenten

- visa förmåga att kommunicera och reflektera kring frågor som rör identitet, sexualitet och samlevnad.

För grundlärarexamen ska studenten också

- visa fördjupad förmåga att skapa förutsättningar för alla elever att lära och utvecklas,
- visa förmåga att ta tillvara elevers kunskaper och erfarenheter för att stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling,
- visa förmåga att identifiera och i samverkan med andra hantera specialpedagogiska behov,
- visa förmåga att observera, dokumentera, analysera och bedöma elevers lärande och utveckling i förhållande till verksamhetens mål och informera och samarbeta med elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att kommunicera och förankra skolans värdegrund, inbegripet de mänskliga rättigheterna och de grundläggande demokratiska värderingarna,
- visa förmåga att förebygga och motverka diskriminering och annan kränkande behandling av elever,
- visa förmåga att beakta, kommunicera och förankra ett jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv i den pedagogiska verksamheten,
- visa kommunikativ förmåga i lyssnande, talande och skrivande till stöd för den pedagogiska verksamheten,
- visa förmåga att säkert och kritiskt använda digitala verktyg i den pedagogiska verksamheten och att beakta betydelsen av olika mediers och digitala miljöers roll för denna, och
- visa förmåga att i den pedagogiska verksamheten tillägna sig färdigheter som är värdefulla för yrkesutövningen.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För grundlärarexamen ska studenten

- visa självkännedom och empatisk förmåga,
- visa förmåga till ett professionellt förhållningssätt gentemot elever och deras vårdnadshavare,
- visa förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och utveckla sin kompetens i det pedagogiska arbetet.

Lokalt examensmål

För grundlärares examen ska studenten

- visa förmåga att kritiskt och självständigt redogöra för innebörden av ett entreprenöriellt förhållningssätt och kreativt tillämpa perspektivet på ett, för aktuell skolverksamhet, relevant sätt.

Självständigt arbete (examensarbete)

För grundlärares examen med inriktning mot arbete i förskoleklass och grundskolans årskurs 1–3 och för grundlärares examen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 4–6 ska studenten inom ramen för kursfordringarna ha fullgjort ett självständigt arbete (examensarbete) om minst 30 högskolepoäng eller två sådana arbeten om vardera minst 15 högskolepoäng i ett eller två av de ämnen som studeras inom respektive inriktning.

Utbildningens uppläggning och innehåll

Utbildningen består av tre delar, *utbildningsvetenskaplig kärna*, *verksamhetsförlagd utbildning* och *ämnes-/ämnesdidaktiska studier*. I utbildningen ingår också ett självständigt arbete (examensarbete).

Utbildningsvetenskaplig kärna

Den utbildningsvetenskapliga kärnan omfattar centrala och generella lärarkompetenser som ges tillämpningar med anknytning till det kommande yrket. I utbildningen varvas dessa delar med ämnes-/ämnesdidaktiska studier och VFU och integreras för att tillsammans utgöra grunden för en kommande yrkesidentitet. Studierna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan ska omfatta följande:

- skolväsendets historia, organisation och villkor samt skolans värdegrund, innefattande de grundläggande demokratiska värderingarna och de mänskliga rättigheterna,
- läroplansteori och didaktik,
- vetenskapsteori och forskningsmetodik,
- utveckling, lärande och specialpedagogik,
- sociala relationer, konflikthantering och ledarskap,
- bedömning och betygsättning, och
- utvärdering och utvecklingsarbete.

Den utbildningsvetenskapliga kärnan omfattar totalt 60hp. Vid Karlstads universitet har innehållet organiserats i två tematiska områden: *Läraryrkets förutsättning* samt *Pedagogiskt ledarskap*. Dessa studier varvas med ämnesinnehåll och VFU.

Ämnes-/ämnesdidaktiska studier

I ämnesstudierna är teori, didaktik och praktik integrerade vilket innebär att studierna sätts i relation till läraryrket. Här bearbetas frågor om hur lärandemål tolkas och blir till undervisning; hur lärare kan arbeta på olika sätt för att stödja elevernas lärande; hur lärare kan bedöma och ge respons på elevers lärande. För att kunna svara på och arbeta med dessa frågor krävs fördjupade ämneskunskaper.

För vidare information om specifikt ämnesinnehåll hänvisas till respektive ämneskursplan.

Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU)

En central del av utbildningen är förlagd till skolan. Under denna del av utbildningen omsätts och problematiseras förvärvade kunskaper i praktiskt lärararbete. Erfarenheter gjorda under den verksamhetsförlagda delen inkluderas och problematiseras i de teoretiska studierna. Den verksamhetsförlagda delen av utbildningen syftar till att fördjupa förståelsen för läraryrkets mångsidighet och komplexitet liksom att träna studentens pedagogiska färdigheter. Den studerande deltar i olika pedagogiska aktiviteter som planering, undervisning och uppföljning. De studerande skall även involveras i samarbetet med föräldrar, i utvecklingssamtal, tolkning och konkretisering av styrdokument samt lokalt utvecklingsarbete.

Läraryrket vid Karlstads universitet samverkar med ett stort antal kommuner i och utanför regionen. Den verksamhetsförlagda utbildningen är organiserad i så kallade partnerområden. Den studerande verkar inom ett partnerområde under hela sin utbildningstid vilket ger kontinuitet och progression åt studentens påbörjade utveckling mot en egen läraridentitet.

Struktur och översiktligt innehåll

Inriktning förskoleklass och årskurs 1-3

Programmet inleds med en termins studier inom den utbildningsvetenskapliga kärnan där särskilt läraryrkets förutsättningar behandlas; skola och utbildning som system och idé, utbildningshistoria samt centrala texter i pedagogikens historia. Vidare ges en grundläggande orientering om hur sociokulturella och utvecklingspsykologiska förutsättningar kan påverka lärandets förutsättningar.

Under de följande terminerna läses de olika ämnen som ingår i examen, dvs. svenska, matematik, engelska, samhällsorienterande och naturorienterande ämnen samt teknik. Innehållet är anpassat efter verksamheten i förskoleklassen och skolans första år och praktiska/estetiska lärprocesser är integrerade i innehållet. I termin 6 och 7 återkommer studier inom den utbildningsvetenskapliga kärnan, då med ledarskapet i fokus. Bland annat studeras konflikthantering, mobbning, utvärdering och bedömning. Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) ingår i termin 2, 6 och 7. Utbildningen avslutas med ett examensarbete omfattande 30 högskolepoäng.

Termin 1	•Utbildningsvetenskaplig kärna •Skola som system och idé 15hp •Den lärande eleven 15hp
Termin 2	•Svenska 22,5 hp •VFU 7,5hp
Termin 3	•Matematik 30hp
Termin 4	•Engelska 15hp •Samhällsorienterande ämnen 15hp
Termin 5	•Samhällsorienterande ämnen 7,5hp •Naturorienterande ämnen och teknik, 22,5hp
Termin 6	•Svenska 7,5hp •VFU 7,5hp •Utbildningsvetenskaplig kärna - Leda lärande, 15hp
Termin 7	•Utbildningsvetenskaplig kärna •Bedömning i praktik och teori 7,5hp •VFU 15hp •Vetenskaplig metod och utvecklingsarbete 7,5 hp
Termin 8	•Examensarbete, 30hp

Inriktning årskurs 4-6

Programmet inleds med en termins studier inom den utbildningsvetenskapliga kärnan där särskilt läraryrkets förutsättningar behandlas; skola och utbildning som system och idé, utbildningshistoria samt centrala texter i pedagogikens historia. Vidare ges en grundläggande orientering om hur sociokulturella och utvecklingspsykologiska förutsättningar kan påverka lärandets förutsättningar.

Under de två följande terminerna läses matematik och svenska. Under termin 4 studeras något av tre valbara alternativ: samhällsorienterande ämnen, naturorienterande ämnen och teknik eller bild och musik. Termin 5 innehåller engelska och därefter i termin 6 studeras åter matematik. Innehållet i ämnesstudierna är anpassat efter verksamheten i skolans årskurs 4-6 och praktiska/estetiska lärprocesser är integrerade i innehållet. I termin 6 och 7 återkommer studier inom den utbildningsvetenskapliga kärnan, då med ledarskapet i fokus. Bland annat studeras konflikthantering, mobbning, utvärdering och bedömning. Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) ingår i termin 2, 6 och 7. Utbildningen avslutas med ett examensarbete omfattande 30 högskolepoäng.

Termin 1	•Utbildningsvetenskaplig kärna •Skola som system och idé 15hp •Den lärande eleven 15hp
Termin 2	•Matematik 22,5hp •VFU 7,5hp
Termin 3	•Svenska 30hp
Termin 4	•Samhällsorienterande ämnen, 30hp alternativt •Naturorienterande ämnen och teknik, 30hp eller •Bild och musik 30hp
Termin 5	•Engelska, 30hp
Termin 6	•Matematik 7,5hp •VFU 7,5hp •Utbildningsvetenskaplig kärna - Leda lärande 15hp
Termin 7	•Utbildningsvetenskaplig kärna •Bedömning i praktik och teori 7,5 hp • VFU, 15hp •Vetenskaplig metod och utvecklingsarbete 7,5hp
Termin 8	•Examensarbete, 30hp

Variant för verksamhetsintegrerat grundläroprogram (75% studietakt)

Programmet, inom vilket studier och arbete i skolverksamheten integreras, inleds med studier inom den utbildningsvetenskapliga kärnan där särskilt läraryrkets förutsättningar behandlas; skola och utbildning som system och idé, utbildningshistoria samt centrala texter i pedagogikens historia. Vidare ges en grundläggande orientering om hur sociokulturella och utvecklingspsykologiska förutsättningar kan påverka lärandets förutsättningar.

Under de tre följande terminerna läses matematik och svenska. Under termin 5 och del av termin 6 studeras naturorienterande ämnen och teknik. Återstående del av termin 6 innehåller engelska och därefter studeras åter engelska och matematik i termin 7. Innehållet i ämnesstudierna är anpassat efter verksamheten i skolans årskurs 4-6 och praktiska/estetiska lärprocesser är integrerade i innehållet. I termin 8 och 9 återkommer studier inom den utbildningsvetenskapliga kärnan, då med ledarskapet i fokus. Bland annat studeras konflikthantering, mobbning, utvärdering och bedömning. Verksamhetsförlagd utbildning (VFU) ingår i termin 3, 8 och 10. Utbildningen avslutas med ett examensarbete omfattande 30 högskolepoäng.

Termin 1	• Utbildningsvetenskaplig kärna • Skola som system och idé 15hp • Den lärande eleven 7,5hp
Termin 2	• Den lärande eleven 7,5hp • Matematik 15hp
Termin 3	• Matematik 7,5hp • Svenska 7,5hp • VFU 7,5hp
Termin 4	• Svenska 22,5 hp
Termin 5	• Naturorienterande ämnen och teknik, 22,5hp
Termin 6	• Naturorienterande ämnen och teknik, 7,5hp • Engelska 15hp
Termin 7	• Engelska 15 hp • Matematik 7,5 hp
Termin 8	• Utbildningsvetenskaplig kärna • Leda lärande 15hp • VFU 7,5hp
Termin 9	• Vetenskaplig metod och utvecklingsarbete 7,5hp • Bedömning i praktik och teori, 7,5hp • VFU, 7,5hp
Termin 10	• VFU 7,5hp • Examensarbete 15 hp
Termin 11	• Examensarbete 15hp

Strukturen är preliminär och kan ändras. Utbildningen kommer dock innehålla de nämnda kurserna och inte att överstiga 11 terminer.

Översikt av ingående kurser, högskolepoäng och successiv fördjupning framgår av bilaga.

Självständigt arbete

Det självständiga arbetet syftar till att studenten ska utveckla en grundläggande kännedom om forsknings- och utvecklingsarbete. Arbetet ska vara relevant för den kommande yrkesverksamheten. Utifrån forskningslitteratur formulerar studenten en frågeställning och genomför en undersökning. Resultatet redovisas skriftligt och seminariebehandlas.

Studier utomlands

Vanligtvis förläggs studier utomlands i slutet av utbildningen till exempel i samband med VFU eller examensarbetet. Information om vilka möjligheter som erbjuds finns bl.a. på hemsidan <http://www.kau.se/lararutbildningen/internationalisering>
Det är viktigt att planera utlandsstudier i god tid.

Undervisnings- och examinationsformer

Inom lärarprogrammets kurser tillämpas varierande undervisnings- och examinationsformer. Exempel på undervisningsformer är seminarier, föreläsningar, gruppövningar, laborationer. Exempel på examinationer är salstentor, hemskrivningar, muntliga redovisningar, gestaltningar. Vissa moment är obligatoriska och dessa skall framgå av respektive kursdokument.

Examensbenämning

Grundlärarexamen

Degree of Master of Arts in Primary Education - Pre School and School Years 1–3/School Years 4–6

Tillgodoräknande av kurs

Student har rätt att begära tillgodoräknade av tidigare studier vid svensk högskola eller studier utomlands. En student kan även begära tillgodoräknande av kunskaper och färdigheter som förvärvats i yrkesverksamhet. Beslut om tillgodoräknande av hel kurs eller del av kurs fattas enligt gällande regelverk.

Övrigt

Regler för grundutbildningen vid Karlstads universitet reglerar studenters och anställdas skyldigheter och rättigheter.

Riksdagen har beslutat (SFS 2008:53) att från och med 1 april 2008 ska lärarstudenter och deltagare i kommunal vuxenundervisning, som inom utbildningen genomför verksamhetsförlagd utbildning (VFU), genomgå en registerkontroll. Denna kontroll ska göras för att öka barns och ungdomars skydd och minimera riskerna för att de utsätts för kränkningar av personer som arbetar inom förskoleverksamhet, skola och skolbarnomsorg.

Studenten ansvarar själv för att ett giltigt registerutdrag (Begäran om utdrag ur Rikspolisstyrelsens belastningsregister vid ansökan om arbete inom barnomsorg/förskola/skola i Sverige (RPS 442.5 05-10), högst ett år gammalt, överlämnas till rektor (eller motsvarande) i samband med att VFU-plats tilldelas. Begäran om utdrag bör ske i god tid före placeringens början. Normalt tar handläggningen hos polismyndigheten minst två veckor.

Lämnas inte ett registerutdrag in kan det innebära att studenten nekas tillträde till VFU-platsen, vilket i förlängningen kan resultera i att studenten inte kan fullgöra kraven för examen. Det är rektor (eller motsvarande) på det aktuella partnerområdet som avgör om studenterna kan tas emot, inte universitetet/högskolan.